

Årets gang og planer for fremtiden

Thomas Bloch Ravn

Den Gamle By er fortsat i god gænge med et solidt besøgstal, gode egenindtægter, en fornuftig drift og løbende afslutning af projekter til glæde for museets store publikum. Vi afventer spændt, hvad den endelige afgørelse i sagen om fredning af Botanisk Have vil betyde for Den Gamle Bys fremtidige udvikling, og vi krydser fingre for, at politikerne på Christiansborg ikke skærer så hårdt som signaleret i museets statstilskud. Gode fysiske og økonomiske rammer er nemlig en afgørende forudsætning for en fortsat udvikling af Den Gamle By, som en stor undersøgelse fra turistorganisationen VisitDenmark har dokumenteret, er Danmarks mest kendte museum.

Fortsat højt besøgstal

Den Gamle Bys besøgstal nåede i 2015 op på 476.050, hvilket er det tredjebedste besøgstal nogensinde, kun overgået af 2013 og 2014. Også 2016 tegner til at blive velbesøgt, idet antallet af museumsgæster her i september ligger knap 10 procent foran sidste år. Det er vores håb og forventning, at antallet af besøgende vil stige yderligere, når de kommende års store projekter realiseres. Et stort besøgstal giver gode entreindtægter. Entreindtægterne beløb sig i 2015 til godt 27 mio kr, som sammen med museets øvrige egenindtægter har betydet, at Den Gamle By har en fornuftig drift. Forudsætningen er, at det offentlige fortsat bakker op bag Den Gamle By. På dette felt er der desværre truende skyer i horisonten.

Pølsemakeren i Den Gamle By til jul.

Robusthed trues af statslig nedskæring

På grund af noget, der virker som en misforståelse, risikerer Den Gamle By nemlig at miste ca 20 procent af sit statstilskud. Historien er følgende: I 2008 bevilgede staten ekstra 4 mio kr om året til Den Gamle By med henblik på at sikre udvikling og sidenhen drift af museets mange nye initiativer. Midlerne blev formelt givet for fire år, men med et klart signal om, at beløbet derpå ville blive permanent. I finansloven for 2013 blev det bestemt, at den ene mio skulle være fast på finansloven, mens det var på et hængende hår, at der blev skabt flertal for de resterende 3 mio kr også. Dog kun for endnu en fireårig periode.

Situationen er i skrivende stund denne, at Den Gamle By risikerer, at statens tilskud fra 2017 reduceres fra 15,8 mio kr til 12,8 mio kr med virkning fra 2017. Sker dette, vil det være et alvorligt slag, og det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i Den Gamle By undrer os over, at der indtil nu kun er venlige ord, men ingen konkret opbakning fra Christiansborg.

Vi har argumenteret med, at Den Gamle By ifølge Slots- og Kulturstyrelsens undersøgelser er det museum i Danmark, der når bredest ud til hele befolkningen, vi arbejder målrettet med tilbud til demente og andre socialt inkluderende projekter, vi uddanner og efteruddanner håndværkere, hvortil kommer, at museet uden diskussion er en overskudsforretning for det offentlige, idet vi for hver offentlig krone skaber en omsætning på fire kroner med dertilhørende skattebetaling osv. Vi gør sådan set alt det, som politikere og statsadministration gerne vil have.

Vi håber fortsat på, at tilskuddet falder på plads i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, men sker det ikke, vil vi desværre være nødt til at øge publikums betaling, ligesom vi evt også vil være nødt til at reducere i nogle af de almennyttige, men ikke-indtægtsgivende aktiviteter.

Den Gamle By er en fysisk Danmarkskanon

"En Danmarkskanon er et dannelsesprojekt om den historie og kultur, der har formet vores samfund. Den skal skabe debat og bevidsthed om vore værdier, ikke fordi vi er bedre end andre, men fordi vi skal kende os selv og vore forudsætninger", sagde kulturminister Bertel Haarder, da han i slutningen af 2015 lancerede sine tanker om en Danmarkskanon. Han understregede,

at en sådan kanon er vigtig, fordi meget af det, vi holder af og er stolte af, aktuelt er under pres.

I Den Gamle By havde vi egentlig ikke tænkt nærmere over det, men kulturministerens tanker gjorde det klart for os, at det rent faktisk er det, vi gennem de senere år har arbejdet med at udmønte i det kvarter, der med udgangspunkt i 1974 viser 1960'ernes og 70'ernes historie.

For her viser vi velfærdssamfundet, frisindet, tillidskulturen, kvindefrigørelsen, ligestillingen, den lave magtdistance og modet til at sige imod og være anderledes. Ikke som abstrakte begreber, men som et mangfoldigt totalbillede af det danske samfund i en historisk epoke, hvis betydning vanskeligt kan overvurderes. Værdierne er indlagt i variationen af boliger og erhverv, og det kan opleves i interviews, supplerende informationer og i dilemmaspil.

Også den ældre del af museet giver en solid bund for Den Gamle Bys Danmarkskanon, idet denne del viser en typisk dansk by, som den tog sig ud i 1800-tallet, som var grundlovens, de folkelige bevægelser, den tidlige industrialismes og det politiske demokratis formative århundrede.

I forbindelse med åbningen af udstillingen Børne TVs Historie besøgte kulturminister Bertel Harder de nye kvarterer i Den Gamle By. Her prøver han 1970'er-tøj i det digitale klædeskab i Kollektivet.

Danmarks bedst kendte museum

Ifølge en dugfrisk undersøgelse fra turistorganisationen VisitDenmark er Den Gamle By det bedst kendte museum i Danmark. Foran både Nationalmuseet, Louisiana, Rosenborg, ARoS og Moesgaard. Og ser man på alle attraktioner under ét, ligger Den Gamle By nummer tre lige efter Legoland og Tivoli. Analysen er udarbejdet af VisitDenmark på baggrund af mere end 8000 interviews foretaget i februar og marts 2016.

Vi er stolte af Den Gamle Bys fine placering, men endnu mere er vi stolte af, at Den Gamle By også ligger helt i top i Danmark, når man ser på interessen for et besøg – pænt over både Tivoli, Dyrehavsbakken, Københavns Zoo og Legoland. Undersøgelsen viser også, at "Tivoli og Den Gamle By er nogle af de få eksempler på attraktioner, som appellerer bredt i befolkningerne".

Også blandt udlændinge står Den Gamle By stærkt. Rapporten skriver således: "I Norge er der et solidt kendskab til Aarhus som feriedestination, hvilket afspejler sig i et godt kendskab til Den Gamle By, mens relativt færre kender ARoS". I Tyskland, Storbritannien og Holland er kendskabet til museerne generelt begrænset. Men slotte, Nationalmuseet og Den Gamle By vækker genklang hos dem.

Hædersbevisninger

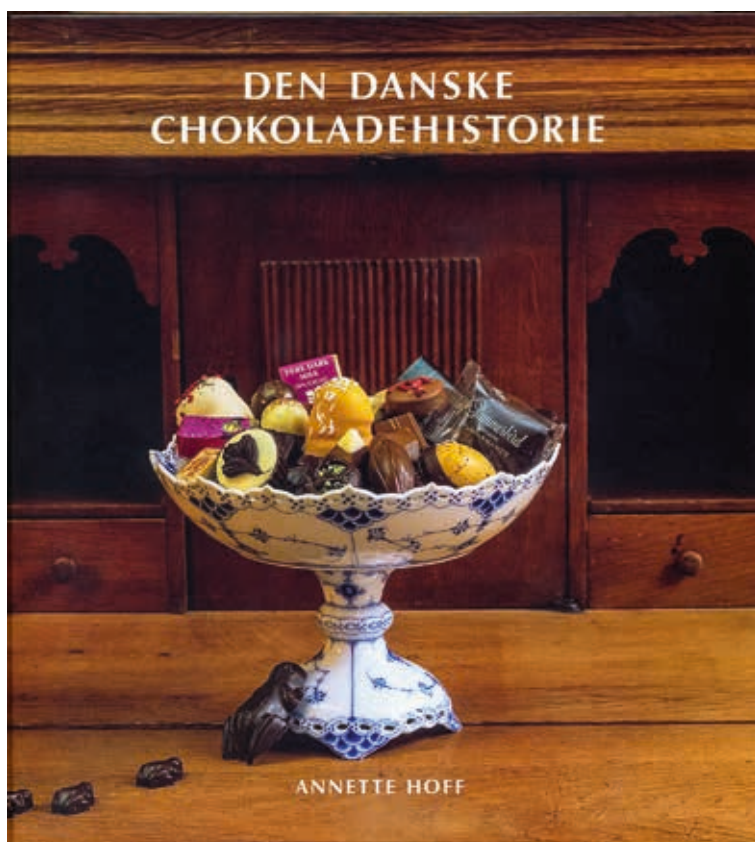
Kvalitet og kreativitet er med til at skabe udvikling i Den Gamle By i disse år. Det luner, når det også anerkendes af andre, hvilket er sket til overmål i det forløbne år.

Den 10. februar modtog museums lærer Henning Lindberg Nordisk Centrum for Kulturarvspædagogiks store pris, den såkaldte NCK – Det pædagogiske Priset 2016. Det foregik ved et arrangement på museet Jamtli i Östersund i Midtsverige, og Henning Lindberg modtog prisen for sit arbejde med særlige museumstilbud for ældre, der er ramt af demens.

Den 16. april modtog seniorforsker, dr.phil. Annette Hoff Det Danske Gastronomiske Akademis hædersdiplom for de to første bind af Nydelsesmidlernes Danmarkshistorie, Den danske tehistorie og Den danske kaffehistorie, som udkom i oktober 2015.

Derudover var Den Gamle By nomineret til Artbeat Prisen 2016 – Danmarks Kulturformidlingspris, som er skabt af Have Kommunikation og Spar Nord Fonden.

Den danske chokoladehistorie er tredje bind i Nydelsesmidlernes Danmarkshistorie. Seniorforsker, dr.phil. Annette Hoff modtog den 16. april Det Danske Gastronomiske Akademi's hædersdiplom for de to første bind om kaffe og te.

Og endelig modtog Den Gamle By den store europæiske museumspris, Luigi Micheletti Award, for sit nyskabende arbejde med at fortælle og formidle samtidshistorien. Se nærmere herom i årbogens indledende artikel.

Red Barnets Børnehave Rosenvang

I 1960'erne og 70'erne blev der flere og flere daginstitutioner i takt med, at kvinderne kom ud på arbejdsmarkedet. En børnehave i 1974-delen har derfor længe stået på museets ønskeseddel, og det var en glædens dag, da vi 12. februar kunne åbne Red Barnets Børnehave Rosenvang på første sal i hjørnehuset fra København, som nu ligger i Den Gamle Bys Havnegade. Det var de færreste børnehaver, der lå på første sal. Derfor kan man også i udstillingen se, at der er planer om

en udflytning af børnehaven til et moderne byggeri i ét plan. Børnehavens legeplads er placeret i baggården bag Hjørnehuset.

Børnehaven er blevet til i et tæt samarbejde med Daginstitutionernes Museumsforening Aarhus, som stillede både ekspertise og ikke mindst en stor mængde inventar til rådighed fra foreningens samling. Se nærmere herom i artiklen side 37. Åbningen blev foretaget af Bünyamin Simsek, rådmand for magistraten for Børn og Unge i Aarhus.

Et somalisk hjem i Danmark

Den 11. marts åbnede udstillingen Et somalisk hjem i Danmark 2016, hvor livsstilsekspert Anne Glad holdt åbningstalen. Forud var gået et koncentreret forløb, hvor seks somaliske kvinder i samarbejde med Den Gamle By havde skabt et somalisk-dansk hjem i en treværelses lejlighed over jazzværtshuset Bent J. Se nærmere herom i artiklen side 63.

I to weekender i april blev der afholdt Somalisk på dansk, med dialog i udstillingen, mad, musik, modeshow og hennategning. I efteråret blev fire debataftener gennemført i samarbejde med FO-Aarhus og Århus Stiftstidende.

Udstillingen er blevet til med støtte fra Bikubenfonden og er et af resultaterne af Den Gamle Bys tilstedeværelse i den aarhusianske bydel Gellerupparken og Toveshøj. Udstillingen er åben indtil april 2017.

Blind mands lejlighed

Den svagsynede Henning Eriksen er hovedkilden til det hjem, der 4. oktober blev åbnet som det tiende og sidste hjem i 1970'er-kvarteret. Lejligheden, der viser hjemmet, som det tog sig ud i 1974, er skabt i tæt samarbejde med Henning Eriksen, og den er så vidt vides det eneste eksempel på en handicappet persons hjem på museum i Norden. Hjemmet blev åbnet af landsformanden for Dansk Blindesamfund Thorkild Olesen.

I 1974 arbejdede Henning Eriksen som programmør, han var aktiv i blindesagen og dyrkede sport i sin fritid. I lejligheden kan man se Hennings punktbøger, punktskrivemaskine og punkttavle, samt særlige spillekort og terninger til blinde. Lejligheden er meget ordentlig, for det var vigtigt, at alle ting havde deres faste plads, så de var lette at finde. Dermed adskiller lejlighedens

udtryk sig fra de typiske fordomme om, hvordan en yngre mand indretter sig, når han bor alene.

På en skærm i lejligheden kan man opleve lejligheden, som den ser ud med Hennings Eriksen kraftigt nedsatte syn. Skærmen viser også optagelser af, hvordan Henning bruger sine hjælpemidler.

Det er for børn ...

Med støtte fra Nordea-fonden har Den Gamle By sat fokus på børn, leg og mad. Projektet blev skudt i gang den 3. maj, da kulturminister Bertel Haarder og direktør for Nordea-fonden Henrik Lehmann Andersen åbnede udstillingen Børne TVs Historie med klip, dukker, tableauer og fortællinger fra den guldgrube af genkendelse, der ligger i næsten 60 års børne-tv.

Udstillingen og de mangeartede aktiviteter, der knytter sig hertil, er en del af det tværfaglige projekt Det er for børn - børneliv i 200 år, som også rummer legeaktiviteter, optræden af værter fra børne-tv og udvikling af undervisningsforløb omkring mad og madkultur i historisk perspektiv.

De væsentligste samarbejdspartnere i projektet er Odense Bys Museer, Gerlev Legepark, Madkulturen i Roskilde og Danmarks Radio.

Fra åbningen af Børne TVs Historie. Tv Anna og Lottes mor, Hanne Willumsen, og th Bamses mor, Katrine Hauch-Fausbøll.

Kath og Christiania på Plakatumseet

Dansk Plakatumuseum har i år vist to særudstillinger i museets lyse lokaler i Den Gamle By.

Den 4. marts åbnede en retrospektiv udstilling med plakatkunstneren Gitte Kath. Anledningen var Gitte Kath's 40 års jubilæum som plakatkunstner, hvor hun har prøvet kræfter med plakater for turisme, foreninger, FDB, DSB, festivaler, konferencer, udstillinger og sociale emner. Det er dog først og fremmest teatret, der dominerer hendes produktion. Ikke mindst plakater for Teatret Møllen i Haderslev, hvor hun indtil 2015 fungerede som scenograf og iscenesætter. Udstillingen, der kunne ses frem til 29. maj, havde titlen Nøglen til historien. Gitte Kath's plakater i 40 år og viste værker fra midten af 1970'erne til 2015.

Den anden udstilling åbnede 30. juni og er arrangeret i anledning af, at det i 2016 er 45 år siden, at Christiania blev etableret. Med plakaterne som talerør belyser udstillingen fristadens eksistens, udvikling og idealer. Helt fra begyndelsen har plakaten været et vigtigt kommunikationsmiddel for fristaden. Plakaterne bobler af fantasi og emmer af kvalitet og er samtidig en vigtig kilde til belysning af livet og historien i denne særlige enklave i København. Skuespilleren Anne Marie Helger holdt en interessant og i alle henseender farverig åbningstale. Udstillingen kan ses til og med 3. januar 2017. Se i øvrigt artikel om udstillingen andetsteds i denne årbog.

Plakatumseet har sin vigtigste aktivitet i Den Gamle By, men udlåner i øvrigt til museer og kunstforeninger over hele landet.

Opdateringer

I Den Gamle By arbejder vi hele tiden med at opgradere udstillinger og fortællinger. I købmandsgården 1864 er køkkenets gammeldags ildsted således erstattet af et, efter den tids målestok, moderne støbejernskomfur. Køkkenet er blevet malet og indrettet mere hensigtsmæssigt, så aktørerne bedre kan formidle de temaer, der skifter hen over året. Temaerne rækker fra juleudstillingen inspireret af brødrene Krohns populære bog, Peters Jul, over begravelsesudstillingen i foråret, hvor husets søn er blevet dræbt i slaget ved Dybbøl, til sommerens handel og vandel, og endelig til efterårets syltetid og barnedåb.

I Møntmestergården er førstesalens 1768-lejlighed blevet bed-

Anne Marie Helger
åbnede udstillingen
Fristaden Christianias
plakater i 45 år på
Plakasmuseet med en
farverig tale og iført
en kjole fremstillet på
Christiania.

re formidlet. Fruens kabinet er blevet udstyret med et bord med kobberplade, så det ikke ville blive skadet af dryp fra tidens moderne drikke, te, kaffe og chokolade. I lejlighedens to store sale er indretningen gjort mere symmetrisk og dermed mere i pagt med rokokotidens idealer. I herrens sovekammer er der nu placeret en såkaldt natstol. En natstol er tidens omskrivning for en toiletstol, så herren ikke behøvede at gå ud i mørket og kulden, hvis han blev trængende i løbet af natten.

I årets løb er der også udviklet nye 1927-dragter til de frivillige i telefoncentralen, der ligger i tilknytning til hjemmet i Havbogade. Der er foretaget en grundig revision af dragtlageret, og der arbejdes med at finde forlæg til personalet i bagerbutikken anno 1885.

Julens bankende hjerte

I 2015 og 2016 har vi sat fokus på at udvikle Den Gamle Bys juletilbud, så museet kan give de mange besøgende en stadig bedre oplevelse.

Torvet er nu centrum for julemuseets bankende hjerte. Her står det store juletræ omgivet af boder, her er der adgang til Borgmestergårdens julehistoriske kavalkade, til Julestuen, til Jul'umhejhuset og til Husflidsmarkedet.

I Aalborggården på Torvet åbnede i 2015 julemuseum og julebutik i ét. Butikken sælger pynt af forskellig slags, og museet bagved viser noget af det bedste ved den danske jul. Her er både den fineste glaspynt, kravlenisser, julekalendere og julens uundværlige sanghæfter, men selvfølgelig også julens klassiker Peters Jul fra førsteudgaven 1866 og frem. Ydermere julens ikoniske samleobjekter såsom juleplatter, julesnapse, julemærker og juleskeer.

I 2015 kom der flere hjem til i det moderne kvarter, der viser 1960'erne og 70'erne, og de skulle selvfølgelig pyntes op til jul. Hos lærerfamilien kan man f.eks. se smalfilm, der viser hvordan familien holdt jul, og hos hippieparret på kvisten har juletræet fået hammer og segl i toppen i stedet for den traditionelle stjerne.

Som noget nyt prøvede vi i 2015 et nyt koncept, Nisserier i Møntmestergården, som foregik hver fredag fra kl 15 til 20. Her leger vi med overtro og ikke mindst med børnenes fantasi. Findes der nisser? Tja, måske. I hvert fald kunne man i Møntmestergård-

En nisse ser længselsfuldt ud af Møntmestergårdens vindue på folkemængden til åbningen af Jul i Den Gamle By 2015. Gæster kunne møde nisser i Møntmestergården, der fortalte historier og serverede risengrød. Nisserier kan opleves igen i år i juleperioden.

ens stueetage møde flere af slagsen. De yngre nisser serverede risengrød, mens den gamle sad ved ildstedet og fortalte historier og tog imod børnenes ønskesedler. I 2016 udvider vi nisserierne til at foregå både torsdag, fredag, lørdag og søndag.

På disse ugens sidste fire dage vil julen også blive udfoldet til at fylde mere rundt omkring i Den Gamle By.

Ved at øge antallet af oplevelser på torsdage og fredage er det håbet at kunne mindske presset på weekenderne.

Vejvisning og information

Den Gamle By er næsten som en rigtig by med gader og stræder, haver og gårde, indgange og baggange – og opgange med noget i kælderen og ganske meget på de øverste etager. Et museum, hvor man kan gå på opdagelse, men hvor det ikke altid er så lige til at finde det, man søger. Derfor arbejder vi konstant på at forbedre informationen til museets gæster.

Ved indgangen er der nu en mere klar og tydelig skiltning, der viser de aktuelle åbningstider og billetpriser. Under overdækningen ved Billetsalget er der opsat skærme, som både giver information om dagens program og giver smagsprøver på de ting, man ikke bør gå glip af under besøget. På Teaterpladsen er der opsat et stort kort over Den Gamle By, hvor man kan se alle udstillinger og faciliteter, og hvor de mest seværdige oplevelser er blevet fremhævet. Desuden er der rundt på museet blevet rejst standere med vejviserskilte, så man både bliver gjort opmærksom på og vist hen til en række af de highlights, som museet rummer. Projektet er velvilligt støttet af CAC Fonden.

Festplads og fokus på programvirksomhed

I løbet af året har Festpladsen fået et helt nyt udtryk. Det tidligere stærkt skrånende terræn er rettet op, og midt på pladsen er der nu etableret et lille amfianlæg, som udligner det 1,5 meter høje terrænspring, og som deler pladsen i en øvre og en nedre plads.

Den øvre plads er indrettet med luftgynger, karrusel, keglespil og bænke. På den nedre plads er der nu god mulighed for at afvikle koncerter, og når der ikke er optræden, er der god plads til aktiviteter som f.eks. at gå på stylder.

Den Gamle By håber at kunne fortsætte udviklingen af Fest-

pladsen. Bl.a. er det håbet, at der kan opbygges en permanent scene, en pavillon med kaffesalg samt flere installationer til leg og aktivitet.

Festpladsen er centrum for mange af de aktiviteter, der arrangeres hen over året. 70'er Festivalen er efterhånden en klassiker, ligesom også Legedage og Håndværksdage. Det er tanken at opgradere småferier og weekends, så vi forhåbentlig kan øge antallet af gæster i disse perioder og samtidig øge museets oplevelsesværdi og attraktivitet.

Forskning i byfornyelse, chokolade og hospitaler

Det er kun en mindre del af museets virke, der er synlig for de besøgende. Bl.a. foregår der en betydelig forskning, som udgør et væsentligt fagligt fundament for museets øvrige arbejde.

Et eksempel på dette er Kristian Buhl Thomsens ph.d.-afhandling, der bærer titlen Da de danske byer blev revet ned. Praksis og ideologi i dansk sanerings- og byfornyelsespolitik 1939-1983. Kristian Buhl Thomsen har siden 2011 været ph.d.-stipendiat ved Dansk Center for Byhistorie og Institut for Kultur og Samfund på Aarhus Universitet, og det succesfulde forsvar af afhandlingens resultater foregik 18. november 2015.

Et andet eksempel er seniorforsker, dr.phil. Annette Hoff's arbejde med historien om de tre varme drikke, kaffe, te og chokolade, der kom til Europa og Danmark efter opdagelsen af den nye verden i 1500-årene. I 2015 udkom bøgerne om henholdsvis kaffe og te, og på den internationale chokoladedag 13. september, udkom Den danske chokoladehistorie.

Et sidste eksempel er bogen om hospitalerne og Aarhus. Baggrunden er, at Aarhus Universitetshospital ønskede at få opsamlet og formidlet denne vigtige historie. Anledningen var naturligvis, at hele hospitalsdriften snart vil være samlet i Skejby. Som ansvarlig for byens historie påtog Den Gamle By sig gerne denne opgave. Bogen er skrevet af historikeren, cand.mag. Doron Haar og redigeret af overinspektør Martin Brandt Djupdræt, og den fortæller om hospitalernes tilknytning til byen siden midten af 1800-tallet. Den giver derudover et indblik i livet på hospitalerne gennem en række personportrætter af patienter og personale. Bogen forventes at udkomme november 2016.

Hospitalsbogens forfatter og følge-gruppe diskuterer det første udkast til bogens layout. Bogen fortæller om livet på hospitalerne og tilknytningen til byen. Foto: Michael Harder.

Middelalderprojektet afsluttet med monumental monografi

Danmarks byer i middelalderen er titlen på den monumentale monografi, som 6. oktober blev præsenteret ved et arrangement i Møntmestergården i Den Gamle By. Hermed afsluttes det store projekt om middelalderens byer, som blev påbegyndt i 1977 på initiativ af daværende professor og senere rigsantikvar Olaf Olsen. I 1980'erne og 90'erne udkom beskrivelser af syv af de i alt ti byer, som indgik i de oprindelige planer. I 2013 kom bindet om Aarhus til, og året efter publiceredes en webbaseret formidling af det omfattende kildemateriale for de udvalgte ti byer i projektet.

Den foreliggende monografi om Danmarks byer i middelalderen er skrevet af to af de største kapaciteter inden for området, nemlig historieprofessor, dr.phil. Bjørn Poulsen og fhv lektor i middelalderarkæologi Hans Krøngaard Kristensen. Bogen tager sit afsæt i den viden, der er indvundet i projektet om middelalderens byer, og den baserer sig derudover på den nyeste danske og nor-

diske forskning inden for emnet, herunder ikke mindst forfatter-nes egne undersøgelser. Da vi fra Den Gamle By og Dansk Cen-ter for Byhistorie i 2011 henvendte os til Velux Fonden var man meget imødekommende, og fonden bevilgede generøst de nød-vendige midler til at færdiggøre bindet om Aarhus, til den web-baserede formidling af kildematerialet og til det nu foreliggende samleværk.

Danmarks byer i middelalderen er den første samlede belys-ning af Danmarks tidlige urbane historie, og det skal ikke være no-gen hemmelighed, at vi drømmer om, at denne bog må blive det første bind i en serie om de danske byers historie frem til i dag.

Ny hjemmeside

Undersøgelser viser, at stadig flere besøger en hjemmeside via mobiltelefon eller tablet, og tilsvarende færre bruger den almindelige computer. Det er baggrunden for, at Den Gamle By i juli lancerede en opdateret hjemmeside, som er designet til at tilpasse sig det medie, den skal vises på. I samme omgang har vi analyseret, hvilke sider på dengamleby.dk, der bliver mest besøgt, og hvilke der ikke har ret mange hits. På den baggrund har vi udarbejdet en ny struktur, der forhåbentlig gør det lettere for brugerne at finde netop den oplysning, de søger.

Hjemmesiden er fortsat under opbygning, og det er tanken, at dengamleby.dk, som er museets hovedhjemmeside, også vil rum-me undersider, subsites, om henholdsvis Dansk Plakatmuseum, Besættelsesmuseet og Museum Aarhus, hvor den sidstnævnte især skal informere om de funktioner som lokalmuseum, som Den Gamle By også har haft siden 2011.

Markedsføring med indhold

En stadig større del af kommunikationen med museets besøgende og andre interessenter foregår i dag via de sociale medier. Det er forventningen, at den udvikling vil fortsætte. De vigtigste medier er Facebook og Instagram, hvor vi oplever stor vækst i antallet af følgere, men også Twitter og LinkedIn er relevante medier for Den Gamle By.

På disse medier kan museet kommunikere i øjenhøjde med dem, der følger med i hvad der sker, og vi kan fortælle historier og vise billeder og video, som kan give gæsterne en merværdi.

Content marketing er nøgleordet – markedsføring med indhold.

Logovarer og Aarhus souvenirs

Den Gamle Bys publikum har længe efterspurgt flere souvenirs. Derfor har vi i samarbejde med firmaet soSouvenir udviklet en særlig skyline, et slags billedlogo, der viser et mix af bygninger og ting fra den tidsrejse gennem flere århundreder, som Den Gamle By er. Denne skyline indgår nu i flere klassiske souvenirs som for eksempel vognmønter, krus, paraplyer, muleposer og nøglesnore.

I Den Gamle By har vi også konstateret, at der i dag kun findes få Aarhus-souvenirs. Derfor har vi sat os for at få fremstillet en serie af forskellige souvenirs med gode, historiske Aarhus-motiver, så de kan være klar i museumsbutikken i god tid inden åbningen af Den Gamle Bys store 2017-satsning Aarhus Fortæller.

Tv-udsendelser fra Den Gamle By

Med mellemrum ønsker forskellige tv-stationer at anvende Den Gamle By som ramme for optagelser til brug for stationernes historiske fortællinger. Det er i det forløbne år sket i tre omgange.

I foråret lagde Den Gamle By ramme og indhold til syv udsendelser, hvor børn fra i dag flytter tilbage til fortiden og dér prøver at leve i den tid og hjælpe med at løse forskellige tidstypiske problemer. Venner fra fremtiden, hedder serien, som Danmarks Radio står bag, og som skal vises på DR Ultra, som er DR's kanal for større børn. Udsendelserne vil blive vist i efteråret 2017, som også er året, hvor DR lancerer sin nye, store Danmarkshistorie i 12 afsnit.

Også Brødrene Madsens tidsrejse lagde vejen omkring Den Gamle By, mere præcist det kvarter, som med udgangspunkt i året 1974 viser 1960'ernes og 1970'ernes historie. Atter var det Danmarks Radio, der stod bag. Anders Lund Madsen og Peter Lund Madsen var klædt i spraglet hippietøj og blev blandt andet filmet i kollektivet, Bogcentralen og i gynækologiklinikken.

Endelig har TV2 optaget en serie med titlen En bid af historien. Her er det skuespillerne Hella Joof og Rasmus Bjerg, der er de gennemgående figurer. Den Gamle By har lagt ramme og indhold til både 1950'erne, som de findes i Erindringslejligheden, og desuden 1970'erne.

Udveksling og internationalt samarbejde

I kredsen af open air-museer over hele verden har der i mange år været et generøst kollegialt samarbejde, hvor vi samarbejder, lærer af hinanden og gennemfører udviklingsprojekter til fælles bedste. Museumskulturen er forskellig fra land til land, somme tider endda så forskellig, at samarbejdet kan være med til at bryde nye veje for måden at drive museum på, mens det andre gange kan føre til, at man fastholder og tydeliggør sin egen position.

Seneste skud på stammen af internationale samarbejder er udveksling af personale mellem Sovereign Hill i Ballarat, Victoria, i Australien og så Den Gamle By. I efteråret var Den Gamle Bys programansvarlige Berit Guldmann Andersen 14 dage i Sovereign Hill, mens vi i Den Gamle By havde besøg af Anna Kyi og Mathew

Tv-optagelser til serien
En bid af historien på
TV2. Skuespilleren
Rasmus Bjerg klædt
i tøj fra 1970'erne
sætter gang i en Puch
Maxi i Havnegade
i Den Gamle Bys
1974-kvarter.

Mens programansvarlig Berit Guldmann Andersen fik en to ugers introduktion til guldgravermuseet Sovereign Hill i Australien, fik historiker Anna Kyi og underviser Mathew Dowler fra Sovereign Hill en indføring i arbejdet i Den Gamle By. På billedet er de sammen med sønnen Elliot.

Dowler. Værtsmuseet giver gæsterne en generel introduktion til museets formål og måde at arbejde på, hvorefter de får mulighed for at arbejde med i udvalgte afdelinger.

I forbindelse med Erasmus+ projektet Active Ageing and Heritage in Adult Learning, som også blev omtalt i årbogen for 2015, har Den Gamle By hen over sommeren indsamlet data omkring museets forløb for ældre, der er ramt af demens. Fokus har været de ældres udbytte af besøget, og i alt vil projektet indsamle data fra mere end 100 ældre. Data vil blive analyseret af forskere på Aarhus Universitet, Linnéuniversitetet i Sverige og University of Newcastle upon Tyne i England. Udover disse undersøgelser i forskningsøjemed har Erasmus+ projektet også til formål at udvikle bedre forløb for demensramte samt for pårørende og plejepersonale. I projektet samarbejder Den Gamle By med kolleger fra Jamtli i Sverige, Beamish i England, Skanzen i Ungarn og Maihaugen i Norge, og projektet afsluttes med en international konference i Den Gamle By i april 2017.

Istandsættelse og vedligeholdelse

I årets løb er der foretaget en række istandsættelser på bygningerne. De primære opgaver har været restaurering af Apoteket og nyt møllehjul til Vandmøllen. Apoteket trængte til en større istandsættelse af tag og facader, hvilket er nærmere omtalt i artiklen på side 70.

Vandmøllen fik sidste gang skiftet møllehjul i 1996, og med 20 år på bagen, var det modent til udskiftning. Arbejdet er foregået i samarbejde med landets eneste møllebygger, Michael Jensen fra Sneglerup på Nordvestsjælland. Både den store aksel og møllehjulet skulle skiftes, og der er blevet opbygget ny malerkarm og stigbord foran det bagvedliggende bassin. Vi håber, at møllehjulet nu har nye 20 år at rotere i.

Der er desuden udført en række mindre vedligeholdelsesopgaver, blandt andet en istandsættelse af trappen til Borgmestergården og reparationer af Brænderiets svalegang.

Efter 20 år fik vandmøllen ny aksel og nyt vandhjul. Samme manøvre kan ses i årbogen fra 1996.

Den Gamle By og Aarhus 2017

I 2017 skal Aarhus være europæisk kulturhovedstad, og fra Den Gamle By bidrager vi med fem projekter.

Allerede i november 2016 udgiver museet i samarbejde med Aarhus Universitetsforlag bogen *Made in Aarhus*, som er en anderledes profilbog, der fortæller vigtige, men ofte lidet kendte historier fra Aarhus i sidste halvdel af det 20. århundrede. OOAs smilende sol, Føtex, Kvindemuseet, Gaffa, Emmery's, Cult, Grøn Koncert, Koen Karoline og Arnbitter er nogle af de mange historier, hvor der stadig findes levende vidner. De har fortalt deres historier til bogens forfatter, journalist Dorte Søholm, som også har stået for den grundlæggende research.

I januar inviterer Dansk Plakatumuseum indenfor til en stor udstilling med Aarhus-plakater gennem årene. Samtidig publiceres i serien *Den Gamle Bys Lommebøger* et udvalg af de mange plakater. Publikationen er velvilligt støttet af Grosserer, konsul N.C. Nielsens Fond.

Smykkeskrinet

I februar 2017 åbner Smykkeskrinet, som vil vise henved 1000 af de bedste sølvsmykker, som er fremstillet af danske designere og sølvsmide fra omkring 1900 og næsten op til i dag. Smykkeskrinet er en underjordisk udstilling, som ligger i forbindelse med Kunstkammeret, der huser Den Gamle Bys samlinger af sølvtøj, fajance og porcelæn samt ure.

Udstillingen er blivende og vil dermed også være at se i mange år fremover.

I forbindelse med udstillingen udgives en bog, der fortæller om dansk smykkekunst og giver en oversigt over den exceptionelle samling, der danner grundlaget for udstillingen.

Hele projektet er finansieret af Aage og Johanne Louis-Hansens Fonden. Se i øvrigt artikel med smagsprøver fra Smykkeskrinet side 90.

Aarhus Fortæller

I april 2017 åbner den store underjordiske udstilling Aarhus Fortæller, som er den første samlede fortælling nogensinde om byen Aarhus' mere end 1000-årige historie. Aarhus Fortæller er

en kronologisk suite af tableauer, fortællinger og fordybelsesmuligheder, der begynder med Vikingernes by og fortsætter med Bispernes by, Købstadsfolk, Vokseværk og Besat. Fortællingens sidste afsnit, som også er det største, bærer titlen Storby? og behandler nutiden og den nære fortid med forskellige kig ind i fremtiden.

I begyndelsen af 2016 stod de underjordiske lokaler klar, så arbejdet med at etablere udstillingen kunne gå i gang. Vi lægger vægt på det taktile og på stofligheden, og der er ikke meget plastik og papmache i udstillingen. Museets tømrere har tømreret huse og hugget egeplanker til vejen i vikingernes by (se nærmere i artiklen side 83), murerne har opført et kirkerum af munkesten, lokomotivet er en rigtig F-maskine fra Frichs, og det er naturligvis en ægte Mærsk-container, der kommer til at danne ramme om havnens historie.

Aarhus har haft museer i mere end 150 år, men man har aldrig haft en samlet fortælling, der viser Aarhus' historie fra byens grundlæggelse i vikingetiden og frem til i dag.

En meget stor del af museets personale er engageret i projektet, som Den Gamle By helt og holdent selv står for. Tegneste og udstillingsafdeling, håndværkere og konservatorer samt museumsinspektører og tilknyttede projektforskere, som har stået for den grundlæggende research og koordineret samarbejdet med bl.a. filmproducenter, entertainere, sportsfolk og andre, der hver på deres måde bidrager til at gøre fortællingen levende.

Aarhus Fortæller er finansieret af Salling Fondene og er en permanent udstilling, der vil være at se mange år fremover.

I samarbejde med Aarhus 2017, filmselskabet M2 og Filmby Aarhus vil en række af historierne fra Aarhus Fortæller blive omskabt og danne ramme om en lyd- og billedevent med projektioner på Aarhus Domkirke. Eventen vil foregå en række dage i marts og dermed blive en optakt til åbningen af Aarhus Fortæller.

Automobilforhandler

I juni blev det første spadestik taget til et Motorcompagni, som skal være den ny tids bankende hjerte i det kvarter, der med udgangspunkt i året 1927 vil vise de moderne tider i 1920'erne. Det skete, da en rendegraver fjernede de første sten og græstørv fra byggepladsen ved Dytmærskén.

Inden da var der foretaget den nødvendige research vedrør-

Leg i gaden Navnløs i Den Gamle By. Boldspil, tøndebånd, fangelege og andre fælleslege er på programmet, når der er legedage i Store Bededags-ferien.

rende såvel bygning som butik og værksted, ligesom også de biler, der skal "være til salg" er blevet indkøbt. Det drejer sig om en Citroën Kløverblad fra 1925, en Ford T Tudor Sedan fra 1926 samt en Ford T Coupe fra 1927.

Desuden vil en Ford TT kranbil fra 1924 være udgangspunkt for at fortælle om bagsiden ved den forøgede bilisme, nemlig ulykkerne.

I slutningen af august tog murerne fat på at opføre selve huset, som i de kommende måneder vil blive færdiggjort, så aptering, indretning og formidling kan være klar til åbningen til august 2017.

Denne del vil også blive permanent og dermed en del af Den Gamle Bys billede af de danske byer fra førindustriel tid til (næsten) i dag. Projektet er finansieret af CAC Fonden.

Bandet Young Flowers Reunion gav den gas på scenen på den nyindrettede festplads under 70'er-Festivalen i september. Foto: Asger Christiansen.

Rekonstruktion af hus fra Ringsted

27. maj var der rejsegilde på Ringsted-hjørnehuset, der er første hus i det moderne bykvarters sidste etape. Huset blev revet ned i Ringsted i 1970, men museet udvalgte alligevel huset til rekonstruktion, da det har et enkelt og klassisk udtryk med pudsede facader. En hustype, der ikke i forvejen er repræsenteret i kvarteret. Desuden spillede det ind på valget, at der på første sal er plads til at installere Aarhus Håndværkerforenings gamle laugssal fra 1931.

Det har været en vanskelig opgave at skaffe de nødvendige informationer til rekonstruktion af et nedrevet hus, idet det ifølge sagens natur hverken kan opmåles eller undersøges. Museets tegnestue skulle nærmest lægge et puslespil uden ret mange brikker. Husets oprindelige bygningstegninger er naturligvis udgangspunktet, men de viser ikke, hvordan gerichter, fodlister, døre, gulve, lofter så ud. På det område er gamle fotos bedre. Og her har Den Gamle By fået stor hjælp fra Dagbladet i Ringsted til at efterlyse og skaffe billeder af interiøret. Billederne er kommet fra personer, der er kommet i huset eller har arbejdet der, da det i sin tid fungerede som hotel. Desuden har de fortalt om farverne i huset – og de er jo vanskelige at se på sort/hvide billeder.

I stueetagen indrettes tidstypiske butikker fra begyndelsen af 1970'erne, nemlig en forretning med modetøj til yngre kvinder samt en slagter og en ostebutik.

Fredningssag og ny indgangsbygning

Som det også er omtalt i Den Gamle Bys årbog for 2015 har Dansk Naturfredningsforening rejst en sag om fredning af Botanisk Have. I første omgang hele haven, også den sydlige del, der vender ned mod Ceres-krydset, og hvor Den Gamle Bys kommende indgang vil ligge. Efter en del offentlig diskussion, hvor bl.a. forskellige handicaporganisationer støttede Den Gamle Bys ønsker om stisystemer og faciliteter for dårligt gående trak Danmarks Naturfredningsforening dette område ud af fredningssagen. I slutningen af november afgjorde Fredningsnævnet, at Botanisk Have skulle fredes, men at det område, der ligger mellem Den Gamle By og Ceres-krydset ikke bliver omfattet af fredningen.

Det er vigtigt at understrege, at vi ingen planer har om at inddrage forhaven som en del af Den Gamle By, men blot ønsker at sikre, at de nødvendige stiforbindelser og andet, der hører til en indgang, kan etableres.

I Den Gamle By kan vi imidlertid endnu ikke sove helt roligt om natten, idet flere har anket Fredningsnævnets afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet, som endnu ikke har afgjort sagen. Nævnet kan afvise fredningen, men den kan også blive skærpet. I Den Gamle By er vi imidlertid fortrøstningsfulde og regner med, at den sunde fornuft sejrer, således at i det mindste det område, der har betydning for museets nye indgang, fritages for fredning.

Derfor har vi igangsat arbejdet med den nye indgangsbygning, der skal rumme foyer, billetsalg og introduktion til Den Gamle By. På bagsiden indarbejdes tre butikker, som skal indgå i den fremtidige 2014-gade.

Der vil blive afholdt arkitektkonkurrence, forhåbentlig i 2017 hvor Aarhus som bekendt vil være europæisk kulturhovedstad

Annual Report

Den Gamle By is still doing well. The museum has the benefit of healthy visitor numbers, a good revenue stream, well-functioning operations, and the continual completion of projects that are enjoyed by the museum's large audience. We are waiting tensely to find out what the final decision in the matter of the protected status of the Botanical Garden will mean for the future development of Den Gamle By, and we are hoping that the politicians at Christiansborg will not reduce state support for the museum as much as they have indicated they would. This is because a good physical environment and good economic conditions are a prerequisite for continued development of Den Gamle By, which has been identified as Denmark's best-known museum by a major study carried out by the tourism organization Visit Denmark.

The 1974 neighborhood has been expanded with a day care center and a blind man's apartment, and until April 2017 visitors can experience a Danish-Somali home established by the museum in cooperation with six Somali women. The exhibit *Børne TVs Historie* ("The History of Children's Television") focuses on children's television during the last sixty years, and the museum has presented activities related to children and food.

It was a productive year as regards book publications: The museum published books on the history of chocolate and the history of the hospital as well as a work on medieval towns and the book *Made in Aarhus*, which was published in celebration of Aarhus's status as the European Capital of Culture in 2017.

